

آبونه شرائطی

ممالك عثمانیه ده سنه لکی (۶۵)، الق
آبونه (۳۵) غروشدور .

ممالك حیدره ده سنه لکی (۱۷)، الق
آبونه (۹) فرانقدر .

اداره خانه

باب عالی جاده سیده دائرة مخصوصه

اضطارات

آبونه بدلی پشندر .

§

مسلكه . وفاق آثار مع المضمونه قبول
اولنور . درج ایدلمین یازیلر اعاده
اولونماز .

۱۳۳۲ ۳۰ جمادی الاول ۱۳۳۲ پنجشنبه ۳ نیسان ۱۳۳۰

اضطارات

ممالك مزین آلمدیفی کوسترک شرطیه
تون یازیلر هر هانکی برهخته طرفنان
اقتباس و اونه بیلیر .

§

مکتوبلرک، امضالرک واضح و اوقوناقل
اولمسی و اونه خیره نومروس محتوی
بولومسی لازمدر .

§

ممالك اجنبیه ایچون بونه و لر
درمیلرک و اسرجه ده یازیلر دعا
اولدور .

§

پاره کوندرلدیکی، ان نه یه دُر و ایدیغنک
واضحا بیلدیرلمی دعا اولنور .

اندرون هایونده کی سلطان احمد ثالث کتبخانه سنده در)

(۸) کتاب المطاس

(۹) مرآت التأویل فیما هو نموذج التقویل

(۱۰) مرآت الرویا

(۱۱) حفظ الابدان (علم طبدن منظوم بر اثر در)

(۱۲) الجوهره الجنائیه فی المسائل الایمانیه

بونلردن بشقه علم کلامدن برقاج رساله سی و بعض آثار شعریه سی ده

بروسه

چخل کوپی

وارد

محمد طاهر

مَقَالَات

نہ یازمشم ، ناصیل آ کلا شیلش ؟

پیامک ۲۸ نمرولی علاوہ ادبیہ سنده و (جدالار ، حسب حالار)

سرنامہ سی آلتندہ (سایمان سعدی) امضالی بر مقاله مندرجہ کی کہ « بش سنہ اول ، اوزون قوراققلردن صوکر اعصابی بوشانان ملنک حمالی مطبوعاتی یاد ایدلر ، بوکون آرتق حکم هيجانلردن صوکر فکرک هيجانلری دورہ سنہ کیردیکمزہ قائل اوله بیلیر » فقره عجیبه سیله باشلیوردی ، « بوکون فکرلرمزده تقرایدن عقیده لری بش سنہ اول هب بیلوردق ؛ لکن نه قدر سیال بر حالده . مثلاً عثمانی ، ترک ، مسلمان کله لری نه قدر معین شکرلر آلدیلر . اوزمان بو کله لرنه قدر مهم کوردونوردی . بوکون یالکیز ترک کله سنک اطرافده طولانمش قوجه بر جمهور و بو جمهورک مجموعه لری ، محفلری ، شاعرلری ، واعظلری ، حکایه نویسری ، سیاحلری وار . بر عقیده سیاسی اوله رق ، مسلمان کله سی ده یته بر باشقه جمهورک رایتی اولدی . بر طرفدزده رشید پاشا عنعنه سنه صادق کنجیلر هرچه باد آباد عثمانیغه طرفدار ، وطنک نجاتی تنظیماتک تکاملندن بکیورلر » عباره سنی حاوی بولونویوردی .

بو ادا و مؤدا ایله باشلا یوب بیتن شو مقاله نی صوکنه قدر اوقودم . رسائل منتشره دن بعضیلرینه ره قلاجیلق و صاحب لرینه قصیده بردازلق یایلمقله برابر پس برده دن عبد عاجزه تعریض ایدیلک فکر یله یازیلش اولدیفنی آ کلام .

ره قلاجیلغه و قصیده بردازلغه دأر اولان جهتلرنده موفق اولوب اولمادیغنی بیلیمم . فقط بکا عائد بولونان تعریض اسناد آمیزنده شوسطرلر یازیلی ایدی :

« سبیل الرشاد » متشرع اسلوب ، متشرع شیوه ایله متمیز مجموعه لک سرفرازیدر . هر سطر ی افکار انقلابیه به قارشی صمیمی بر اعتراضه دولو . مثلاً بنام محرر لرندن بری ، مملکت مزده کوندن کوته توسع ایدن ، تربیه بدنیه جریانلرینه قارشی قویهرق ادای صلاتک بو خدمتی ایفا ایدم جکنی بسط ایدیور . ادای صلاتی بدنی بر فائده تأمین ایتکه واسطه دکل ، مسلمان صفتیله اک مقدس بر فریضه بیان بزلر ، بر طرفدن ادمانی امر ایدن احادیث نبویه یی یاد ایدیور ، بر طرفدزده حضور الهیده ، حاشا سمنی کیدرمک کی خسیس بر فکر ایله یاتوب قافله میه جغزی دوشونیور ، شاشیریور . ایستردک که حسابات اسلامیه ایله ایلک لرنه قدر متحسس بویه معتبر بر مجموعه ، مادام که اسلامی عصر حاضرده طرف طرف فقر ، ضعف ، ملال ایچنده کوردیور ، وعد ایتدیکی قدر انقلابکار اولسون »

سایمان سعدی بکک ؛ بنم حسابمه سبیل الرشاده و سبیل الرشاد حسابنه بکا ، یا خود باشقه لری نام و حسابنه بزده فیرلاتدیفنی شو اعتراض ایله شاهد زور قیلندن اولارق دیزدیکی صفوف کلمات اوزهرینه بنده برقاج سوز سوبلیه زک تنویر مسأله یه چالیشاجم .

اولا : محرر بکک سبیل الرشاد حقنده کی حسن توجهنه - اراصیرا معاونت تحریریه سنده بولونمقلغم طولانی سیله - عرض تشکر ایدم ، صوکراده سبیل الرشادک ملت و مملکت حقنده خیرلی اولان افکار انقلابیه دن هانکیسنه اعتراض ایلش اولدیفنی صورارم .

نکفته ندارد کسی باتوکار

وایکن چو کفتی دلیاش بیار

عجبا (افکار انقلابیه) ده نیلن شیلر ، بک افندیکنک قلمندن داملا یان :

« بر دور صوکره ، بشقه بر نسلی بزینه بو مسیره لک بوللرنده قادینلک بوکسکدن اوزانان منجی النی ، حرمتک اک نفیس حظیله اوپر کورده جکیز . » کی تخیلات ،

« ترک قیزلری ، بک مکمل کنجیلر سزی آریورلر . نروده سکیز ؟ » کی تجسبات ،

« لوکسنبورغ آغاچلری آلتندہ بحثی یکن مجهول محبه یی بوراده ، سرمره نک اناطولی قی سنده بولدم . هفتده ایکی دفعه آتیه سی ، باباسی یاننده کوروشو یورزه . آه ! باغچه ده یالکیز برافسولر ، (رومه نو جویه تنه) یی برابر اوقویاجیز . لکن بوراده نشانایق دورہ سنده شیمدیک بوقدر حریت وار . بر ایکی آی صوکره کنجاکه الوداع » کی یاشا ییشلر ،

« او نشانایق اویوتی سزک تصور ایتدیکنک قدر کوزل اویشایا یق کنجیلری ده ، ده قفس آرقه سندن کورده مدم . بو محله ده کنجاکله اختیارق آراسنده بک آفرق وار . سواقغه چیقیدیم زمان کوردیکم ارککلر سزک تحیل نشانیلرکزه بکزه میورلر . بنی عائلهم اوقوتدی . تروتسزم . بکار قلاجیم و بک متسلیم . لکن بو مملکتده امانه و برین تحصیلک حد اعظمی کورن بعض بدبخت هم شیرلرم نامنه بزده دییه جکم که : اک نفیس قیزلرم اولرده قاپالی ، اولری آریان برقاج کزیده کنج بولامیور ، لکن ای آجیق کزین کزیده ترک کنجیلری سز نروده سکیز ؟ » کی دوشونوب یازیشلر دیکمیدر ؟

اگر انقلابی فکرلر ، شو سپهرنک یازیلرک مال مشغومی دیکسه سبیل الرشاد رساله سی ، اولره قارشی عون الهی ایله تعریض و اعتراض ایتکدن کری طور مایه جق در . بونلردکلده باشقه تورلو مطالعات نافعه ومفیده ايسلر ، سبیل الرشادده صمیمی اعتراضات ایله دولو بولونان سطر لریله اولری بالظه لامایه قالیشمشه بردانه جک نمونه اراهه سیله اثبات مدعا بویورولسون .

« بنام محرر لرندن بری ... » دییه باشلایان جمله دن آشاغیسنه کنججه : سبیل الرشادک ۲۶۹ نومرولو و ۲۴ تشرین اول سنه ۳۲۹ تاریخی نسخه سنده مندرج بولونان (اعداد قوت) عنوانی مقاله عاجزینک بر پارچه سنه ، حتی بر پارچه سنه دکلده ایکی ، اوچ سطرلق بر فقره سنه بش ، آلتی آی صوکره تعریض اولمق اوزره یازیلش .

سبیل الرشادک محترم قارئلری (اعداد قوت) ی در خاطر بویورورسه ده اوقومامش اولانلرده بولونا چنی جهته مألنی شورایه تاحیص ایدم جکم : سلطان محمود ناینک قهوه جی باشیسی مصطفی کانی افندیکنک اوچیلغه

دائر (تلخیص رسائل الرماة) اسمی بر رساله سی وار . نسخ مطبوعه سی نادرلشن بومهم کتابک مطالعه سی ، هر کسه وبالخاصه ادمانجیلره الزم . مؤلفی اولان ذات ، ایوب امامی عبدالله افندی مرحومک فضائل رمی ورماته دائر طوبیلا دینی احادیث شریفه یی ده تبرکات کتابنه درج ایتش که برنجیسی (الا ان القوة الرمی) کلام عالیمی . بن ، بو حدیث شریفی (قوت ، آتمقدن عبارتدر) یاخود (قوت ، مرمدن عبارتدر) دییه ترجمه ایتش ، « برنجی معنایه کوره : آتمق و آنوبده وورمق ایچین آتماسنی بیلیمک ، آتماسنی بیلیمک ایچینده تعلیملر ، تمرینلر اجراسیله سلاح انداختنی اوکرنمک لازمدر » وایکی احتمالک جمعیله « الا ان القوة الرمی » قول نبویسنی ، بیلیمش اولک که : قوت ، اصول انداختنی بیلیمک وایجابنده آتمق ایچین هر تورلو مریمات ایله اولنری آتاجق آلات وادواتی جمع ایله مکدر دیه تفسیر ایدرز « صورتنده توضیح ایله مشدم . هر ایکی احتمالی مؤید اولمق اوزره بعض احادیث ایله براز معلومات تاریخیه درجندن صوکر امدافعه ملیه جمعیتک طرف طرف تعلیمخانه لر آچسی و معامین مخصوصه تعیینی ایله خلقی اسلحه حاضره استعمالنه آیشدیرماسی ، مسلمان عثانلیرکده بو تعلیمخانه لره کیدوب سلاح تعلیمنده بولونماسی وسعه حالی اولانلرک کندی سلاح و مهمانندن باشقه فقرای مسلمین ایچینده سلاح و مهمات تدارکنه چالیشماسی لزومی توصیه ایله مقصدیمی نتیجه لندیرمش ، آلات طرفنده شو سطرلری علاوه ایله مشدم :

« بو بویه اولمقله برابر احادیث مذکوره نک آیریمجه معانی ظاهره سنهده اتباعه ، یعنی اسلحه جدیده تعلیمخانه لریله برابر اسلحه قدیمه مشقه خانه لری کشادینهده مانع یوقسدر . زمانزده تقویه بدن ایچین (سپور) یاخود (ادمان) ک لزومی واردر دییه یوردلر ، ارجاقلر آچیلدی . اوروپانک بیلیم نرسندن چیقان لاستیکلره بول بول طوب اوینانیور ، عجیب الشکل سرپوشلر کیلوب ، طویل القد باستونلر یا قالا نوب اوزون اوزون که زیتیلر یا بیلور . حتی معنویاتندن صرف نظر ایدیلدیکی تقدیرده پک ای بر ادمان حرکاتی اولان نمازلر ، دارالشفقة الاسلامیه کی بعض مکاتبده اختیاری طوبول دینی حالد انک طولوسی پاره لر صرفیه سپور البسه سی تدارکنه و ژیمناستیک محلی انشاسنه قالفیشیلور . نتیجه لری ایسه الله اعلم پاره صرفیه یورغونلق قازانچندن عبارت قالیور .

بو اوجاقلرده کی اشتغالات طفلانه کونده لکه قولانیلماسه ده آراده ، صیراده - اجدادیمزک تقویه بدنه خدمت ایتدیکی کی هم حضرده ، هم سفرده ایشلرینه یارایان - جریده ، لوبود ، قیلیج قالقان ، اوق ، یای تعلیملری یا بیلسه ، کجه یه قیلیج چالمق ، دستی به قورشون آتمق ادمانلری اجرا ایدیلسه ادمانجیلریمز ؛ ساده طوب آتماسنی دکل . هم آتجیلانی ، هم وورو جیلانی ، هم کسجیلکی اوکره نمش ؛ بونکله برابر تقویه بدنهده خدمت ایتش اولمازلری ؟ عنعنات اسلافی محافظه ایله مک شرفی ده جابا !

سیاح شهر عبدالرشید ابراهیم افندی ، ژاپونیانک هرکونده اوق ،

یای تعلیمخانه سی بولندیغنی و بونلرک اوکندن کچن هر ژاپونک مطلقاً بر اوق آتمقده اولدیغنی (عالم اسلام) نده یازیور . ژاپون اردوسی اوق و یایله مجهز دکلکن قوجه ملت ، اجدادینک عنعنه سی ترک ایتک ایسته میور . عجیب بزم درجه ترقیمزه واصل اوله مادیلرده اونک ایچینمی ؟ »

ای قارئین ! نظر انصافکزه عرض اولنان سطور محرره دن تربیه بدنیه جریانلرینه قارشنی کلک وادای صلاتک بو خدمتی ایفا ایده جکنی ادعا ایتک کی بر معنی چیقارمی ؟ « حضور الهیده حاشا سمنی کیده رمک کی خسیس بر فکر ایله یا نوب قالقماسنی » توصیه مالی آکلاشیلریمی ؟ بن نه یازمشم ؟ سلیمان سعدی بک ، نه آکلامش ؟ اعتراض ایله معترض علیه اولان عبارلری یان یانه که تیرنجه حیرت ایتمه مک قابل اولامیور . محرر بک ادراک و تلقیسنه قارشنی : (مردم اندر حسرت فهم درست) دیه جکم ، حتی (ویل یومئذ للمکذبین) آیت کریمه سی اوقوباجم کلیور .

چون غرض آمد هنر پوشیده شد
صد حجاب از دل بسوی دیده شد

بن ، تربیه جریانلرینک معارضی دکل . حتی الیمدن کلدیکی قدر قالاً و قلماً تشویقاتده بولونویورم . مع مافیه یاییلان ادمانلرک برازده جدی و نافع اولماسی ، خصوصیه برازده ملی و عنعنوی بولونماسی طرفداریمی .

فکری ایضاح ایدیم :

بو کون ادمان نامنه یاییلان حرکاتک الک زیاده انتشار ایتش اولانی طوب اوینا مقدر . خصوصی قلوبلردن طوتکده مکاتب عالییه دن مکاتب ابتدائی طلبة سنه وارینجه یه قدر شبان مملکتک هان هپسی ، بونکله مشغول . اوینانان طویک لاستیکی ، طولومبانی ، مشین محفظه سی ، چیوبلی پوتینی ، قیصه بانطالونی ، رنگا رنگ البسه سی ایچین فرنگلره آووج طولوسی پاره لر ویریلور . نفقه لریمزدن کسوب ویردیکمز بو پاره لری ، روبه سانه بر احتیاص ایله درجیب ایدن اوروپالیر ، بزم کندی آلیمزله طوب آتیشمزه علنی بر صورتده کولویورلر .

پک ده اونودولماس اولسه کرکدر که : بزم مملکتدهده طوب اوینلری واردی . لکن مشیندن دیکلوب ایچینه پاچاوره . یاباغی ، قیطیق ، لیف کی شیلر تولدورولان یرلی طوبلره اوینانیردی . بو طوبلر ، سراج اصنافی طرفندن اعمال اولنور و مختلف جسامتده ، ساده و مزین هیئتده بولونوردی که الک بویوکنک بهاسی نهایت بش غروشی کچمزدی .

علی الا کثر اوینانان طوب اوینوی عالی بر دوشونجه یه بناء تنظیم اولومشدی : ایکی یه آیریلان اوینوخیلردن بر قسمی قلعدهده ، دیگر قسمی قارشنی طرفده طورردی . قارشیده کیلر قلعهدن آتیلان طوبی طوتمایه ، طوتامادقلری صورتده آنوبده قلعیه وورمایه چالیشیلریدی . طوبک آیاقله دکل ، آل ایله آتیلماسندن وجودک هر طرفنده ادمان حاصل

اولدینی کبی وورمق ایچین صرف ایدیلن دقتدن نشانچیلیق خصوصنده ملکک حصوله کلیردی . بخصوص الحصوص قلعه ضبطی کبی بر موفقیته اوزرینه اویونچیلر، بر بلده تسخیرنده کی نشوؤ غالیته عادتاً حس ایتیش اولوردی .

خلاصه سی اون پارهیه آلینان بر مشین طویله سکر اون اویونچی، قوجه بر جمعه کونئی اکلنجه وادمان ایله کچیریردی . هم اوناچیز اونلق ینه ملکک داخلنده وافر دملتن برینک چیننده قالیردی . حرکات عمومیه ایله بدن قوتله نیر ، افکار حاسنه ذهن ینه بسله نیردی . اویون البسه سی یایدیرمق ایسه کیمسه نك خاطرینه کلزیدی . بلکه اکی اسکی بر اثواب ایله اویانوب هم اونک یرتیلانجی دوشونولر ، هم یکسنگ اورسه لنوب بوزولماسنه میدان ویریلزیدی .

شو اعتیاد اقتصادی بی مؤید اولمق اوزره رسول الله صلی الله علیه وسلم افندیغز حضرتلری ده (معدودوا واخلوشنوا واخلواقوا وانتضلوا واما شو حفاة) بویورمشدرکه « معد قیلده سی افرادی کبی تکلف سز اولک ؛ قابا صابا واسکی البسه اکتسایدک ، اوق تعلیمی یایک ویالین آتاق یورویک » دیمکدر .

امر پیغمبریده کی حکمت بالغه یه دقت بویورولویورمی؟ اوق تعلیمنده بولونورکن ، تعیر حاضرله ادمان حرکاتی یاییلیرکن تکلف ایدیلده یجک ، و قیمت سز البسه کییله یجک ، حتی آتاقلر طویراغه و طاشه آلیشین دییه برهنه یا یورونه یجک .

ایشته ادمان ، بویله یاییلیر و مصرف ایتمه دن بو صورتله قازانیلیر . اما دییه جکلر بولونورکه :

— خصوصی البسه ایله اویون اوینامقده برانتظام واردر . خصوصیه فرنکلرده بویله که یینوب قوشاندقن صوکر اوینایورلر . بوکا جواب ویریلیرکه :

هرشی تمام اولدقن صوکر لکن اورتوسنه صیرا کلیر . بز ، بر کره جدیاتمزدکی انتظامی ا کمال ایدمه ده لهویاتمزدکی انتظامی دوشونمه یه وقت بولام . بوکون اولادینی یاریم قوندره ویامالی لاسنیکه مکتبه کوندر مکده مضطر قالان بر یدر ، اوغلی ایچین فوت بول بوتینی ، قیزی ایچین ده بر لاسنیک طوب آلاماز . بردفعا ق آلسه بیله کرک وورولان طوبک ، کرک ووران بوتینک ایکی کونده بر باتلاماسدن طولانی احتیاج تجدیدینه تحمل کوسته رده مز .

فرنکلرک بویله یایماسنه کلنجه : هر ایشده قیامته قدر اونلرک مقلدی اولوب قالاچقمی بز ، هیچ بروقت :

هرچه مردم میکند بوزینه هم

آن کند کز مردیند دمبدم

درکه سندن صیجرا یوب چیقامایا چقمی بز ؟

باری جدیاتده مقلدلی اولسه ق . بزیسه اون یایامیورزده لعبیاتده محققلی ده جه نه قدر طیرمانمایه چالایورز . اونلرک جیلری طولواولمقله برابر طوزلری قورو . یازم ؟ عیجا نه مزه کووه نیورزده اوروبانک هر

تورلو شطارت لهویه سنه اشترا که اوزه نیورز ؟

مثنوی شریفده بر حکایه واردر : صافه بریولجی ، بر قلندر خانه یه مسافر اولمش . قلندرلر مسافرک مرکبی صاتوب پاره سیله یمک وحلوا پیشیرمشلر . هپ بردن اوطوروب عافیتله کوچورمشلر . صوکراده حلقه اولوب « خریرفت وخریرفت » کلماتیه لاتشیه ذکره باشلامشلر . مسافر افندی ، فارسی آ کلامادینی کبی حقیقی ده بیلمه دیکی جهته بوز مزمنه دن وجده کلش ، قالقوب صیجرامایه ، منجذبانه صیجهر آتمایه باشلامش :

طبقی بزم خالزده بویله . یابانچیی اولدینغز هنکامه لره کیریشمکدن حتی هنکامه کراندن فضاچه چیرینوب دیدیشمکدن کندمزی آلامیورز . نه دییه لم ؟ الهی خاصنا عن الاشتغال بالملاهی وأرنا حقائق الاشیاء کاهی . کوکل بومبجنده دوام ایدوب مؤثر حسب حالدرده بولمق ایستیور ، فقط : اوزاتما مبحث زلفی : بیلان حکایه سیدر !

تنبیه ده خاطره کلور . بناء علیه باش آغیریتماق ایچین شیمدیک سوزی کسبورم . ایجاب ایدهرسه دها آجیق و دها آجیقلی سویله نمک ایچین الله کریم . طاهر المولوی

الواح انتباه

قرق ایکی بیک قاتولیک میسیونر جمعیتی

نصرانیتک مختلف مذهبلی میاننده وحدانیت الهیه نك تعلیمندن ا ک زیاده اوزاقلاشان بر مذهب وارسه ، اوده شبهه سز قاتولیک مذهبی در . مذکور مذهب منسوبینک اعتقاداتی بک محدود اولوب ، یالکز کورکورینه کندی رؤسای روحانیلرینک اقوالنه سرفرو ایتمکه مکلفدرلر .

قاتولیک مذهبی منسوبینی هر شیدن زیاده کهنوت ، بتول ، صنوف رهبانیه سنه اهمیت ووروب ، میسیون تشکیلاتنه ، نشر ادیان ایله اوتوده بروده اشتغال ایدن سائر مذاهب . نصرانییه دن فضله اوغراشمغی سوه درلر . یاییلمش چکرکه کبی کندی بیینکلرینی عالمه طانیستدیرمق ایچون عالم اسلامیتک هر طرفنده عظیم تشکیلاته مالک اولان میسیونرلرک تشکیلاتندن کرک خواجه افندیلر و کرک آنلردن درس و اکتساب فیوضات ایدن طلاب علوم بوسبوتون بی خبر بر حالده بولنیورلر .

کچنلرده بک زیاده سودیکم بر خواجه افدیله برلکده کزرایکن اوکزدن بروم پاپاسی کچدیکی صیره ده ، خواجه افندی یه « علمای اسلامیه ایله بو پاپاسلر آره سنده بر مناسبت تأسیس اولنه رق بر منظره ، باحظه قیوسی آچیلسه عیجا ای اولمازمی ؟ » دیه کندیسندن صوردم . خواجه افندی ایسه مذکور پاپاسک هانکی مات و مذهبه منسوب اولدیغی بندن صوردی . خواجه افندی نك هر کون استانبولده کوردیکی متعدد ملل و مذاهبه منسوب بولنان رهبانی شمدی یه قدر تفریق ایتامش اولدیغی مع الاستغراب آکلادم . حالبوکه مخاطبم بولنان ذات سنه لرجه مدرسه لرده ا کمال علوم